

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

כו.

עין משפט
נר מצוה

לד א מיי פ"ד מהל'
ק"ש הלכה א סמג
עשין יט ע"ט ש"ס א"ח ס"י
ע ספ"ק ג'
לה ב ע"ט ש"ס א"ח ס"י
ספ"ק ח'
לו ג מיי פ"ו מהלכות
סוכה הלכה ד סמג
עשין מג ע"ט ש"ס א"ח ס"י
מג ט ספ"ק ח'
לז ד מיי ש"ס ע"ט ש"ס
ספ"ק ט'
לח ה ו מיי ש"ס ע"ט ש"ס
ז ח ספ"ק י'
לט ז מיי ש"ס הלכה ז
ט ע"ט ש"ס ע"י ג'
מ ט מיי ש"ס ע"ט ש"ס
ספ"ק י'
מא י ב מיי ש"ס הלכה
א סמג עשין מג
ע"ט ש"ס א"ח ס"י מלגט
ספ"ק יג'
מב מ ג מיי פ"ד מהל'
מפלין הלכה טו טו
סמג עשין כג ע"ט ש"ס א"ח
ס"י מג'
מג ט ע"ט ש"ס א"ח ס"י מ
ספ"ק יד'

(א) [ערכין ג:ג] (ב) [עליל
י:א] (ג) [מספ"י פ"ב ה"ג],
(ד) [לקמן טו: כח: ערכין
ג:ג] (ה) [ד'ה"ל לנמוז
בסוכות שהיו אלה משבו
היינו ישיבה דרך עיסוב
והיינו כעין מדורו מו"ט
סוף מ"ד:]; (ו) [מוספ"א
פ"ב ה"ג]; (ז) [ערוך
פ"י שקן קורין לפסח
בערבי ו"א זבדים קמטיס];
(ח) ע"ז ג: ג; (ט) [לקמן
כו:]; (י) [ע"ז ג: ג; (יא) [ג'ה"ל
ד'ה"ל ר' א"ש הקדמות
דל"כ אך ייחוד ש"ס
הש"י לו ה' א"ש ש"ס
קודם רבא דל"ה"ל כמזב
סה. זכיום שמת רבא ט"ל
רב א"ש דמ"י קדושין
ע"ג:]; (יג) [ע"ז כח:];
(יד) [לקמן מה:]; (טו) [ג'ה"ל
כג:]; (טז) [ע"י מוספ"א
קדושין ט: ס'ה"ל ס'ה"ל
גמ']; (יז) [ויקרא כג:
ע] ודק כ"ל.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה משום בקי
וכו מכלל כן כדפי' שם:

מוסף רש"י

שלוחי מצוה אגון.
להקביל פי רש"י גולה,
דמיי אדם להקביל פי
כחו כנגד המצוה, כדמין
שלוהי מצוה שש"ס
מן הסוכה (ע"ד ר"ב).
כדמיי בר בי רב.
דמיי כתיבה, דכתיבה אכל
האכל כתיבה חמת י"א,
כדמיי כ"פ כתיבה דומה
(פ). ממל אכ"ל א"ש אכל
(לקמן כ"ז).

רבינו חננאל

משום ר' שילא אמר,
חתן פטור, וכל השושבינין
וכל בני החופה חיובין.
תניא ר' תננה בן עקביא
אמר (מוכרי) [כוב"ן]
ספרים תפילין ומזוזות
הן ותגריהן ותגרי תגריהן,
וכל העוסקים במלאכה
שמים, לא אחויי מוכרי
תבלה, (א) שחיבין בקרית
שמה, ופטורין מן התפלה
ומן התפילין, ומכל מצות
האמורות בתורה, לקיים
דברי ר' יוסי הגלילי דאמר
העוסק במצוה פטור מן
המצוה. תיר הולכי דריכס
ביום, פטורים מן הסוכה
ביום וחייבים בלילה.
הולכי דריכס במלאכה
פטורים בלילה וחייבים
ביום, הולכי לדבר מצוה
פטורים ביום ובבלילה,
כדרב חסדא ורבה בר בר
הונא, הוה אתו לשבתא

משום ר' שילא אמרו חסון פטור. מקריאת שמע לטריד ושאר בני חופה חייבין ולית להו להני תנאי העוסק במצוה פטור מן המצוה: **בגריהן.** הלווקחין מהן כדי למכור ולהמליץ ללרך' להס: **מוכרי תכלה.** לזית: **הולכי דריכס ביום** פטורין מן הסוכה ביום. **בסוכות תשבו:** כעין ישיבת ביתו כסס של השנה אינו נמנע מלכת צדך במצוה כן כל ימות ההג שאינו יוס טוב לא הלרכיו הכתוב למנוע: **הולכים לדבר מצוה פטורין ביום ובלילה.** אף על פי שאין הולכין אלא ביום ומשום דטרוזים ודואגיס במחשבת המצוה ובמקיניה פטורין מן המצוה: **שנויה מצוה אגון.** שצאנו לשמוע הדרכה ולהקביל פני ריש גלותא: **ארקתא.** על שפת הנהר: **שומרי גנות ופרדסיין.** אין זזין משם: **ענין סודרו.** כדכך שהוא דר כל השנה בביתו הוקיקמו מורה להניח דירתו ולדור כאלן בסוכה עם מנותיו וכלי תשמישו ומנעויותיו חוה אינו יכול להציאן עם מפני העיר: **פרטא קוראה לגנב.** משל לדיוט הוא ואף כאלן הגנב רואה אותו יושב בסוכה כלילה והוא נכנס וגונב הפירות לרוח אחרת: **כריא דפרי.** כרי של פירות שהוא תמיד לפניו ויכול לשומרו ואין כאלן פרטא קוראה לגנב: **רזי יוסי בריבז.** יוס החכם חריף שצדורו והוא ר' יוסי יוס' חלפתא: **למגנא צילנא.** ואע"פ שיש לה אג וגזוזה עשה והוי חליו חוץ למגנא: **משום בקי.** לזית' ש: **סרחה דגריג'השא.** קרקע לגנה שהיו טחין זה קרקעית הסוכה: **מלעטר.** שהסוכה מלעטר: **סריא או תלס.** שמים או שלט פעמים יתן למוך פיו מורשיל' ש: **כדעטיס צד זי צי עוייל לנלה.** צדוקר כשהולכין לבי המדרש ודואג שמא ימשכו השמועות וטועם מלא פיו ושותה: **ירדם.** שמא מחטפנו שניה וישן קצע: **אלז לא שינא קצע.** שמא יפיה צהן: **מוסר שינסו לאחר.** אומר לחבירו אס ארדם העירני: **עריבין עריבא לרין.** שמא אף הוא ירדם: **רצה אגון.** לשמא ירדם לא חישינן הלך בתפילין שרי וסוכה היינו טעמא דאסור שינא עראי לפי שאין קצע לשינא ואין זה חילוק בין קצע לעראי לענין סוכה שאין אדם קוצע עלמנו לשינא שפעמים שאינו אלא מנמנס מעט ודיו צדק הלך זו היא שינא וגזי תפילין דטעמא שמא יפיה צהן ולא משום אסור שניה צהן: **פורתא לא אחי לדי הפחה:** דנקיט להו צדידה. לא קצע ולא עראי שמא יפלו מידו: **דמניח צרישי.** עראי מותר וקצע אסור שמא יפיה: **דפריס סודרה עלייהו.** הניחס אלא מרלשותיו בין קצע בין עראי דלה נתנה תורה למלאכי שרת: **וראה קרי.** לרך' לפלקן מרלשו צדור הקי עלי: ולא

חתן פטור מקריאת שמע. לטריד ושאר בני חופה חייבין לית להו להני תנאי העוסק במצוה פטור מן המצוה כדפי' שם: **בגריהן** וקשיא דאי לית להו א"כ יתחייב חסון בסוכה ומשמע דמתוך פוטור יומר מת"ק לך נראה דקסדר חסון אין יכול לכיין דעמו כלל אפי' צסוקר לשון אכל שאר בני חופה יכולין לכיין ואקריאת שמע לחודיה קאיי וצבולהו אחריני מודי לת"ק: **ומב' מצות האמורות בתורה.** מאי דליצטרין למיחשב הני אגז דמחשיבו צברייתא קמייתא: **הולכי דריכס ביום.** כל זה נפקא מתשבו כעין מדורו שחסד שאלס צביתו אינו נמנע מללכת לדרך וכן מלעטר דפטורו לעיל מן הסוכה היינו מתשבו כעין מדורו דאין אסר דר צמקוס שמלעטר: **וחייבין בלילה.** כשאלס לן כלילה צייט' ש: **פרצה קוראה לגנב.** לאו משום דלית ליה לרבא דרעה דמחשיבו כעין מדורו דצרייתא היא לקמן צפירקין (דף כח:): **ואפ"ל** כו סוכה עין שאלס צו סכנת עין סכנת אבר כסכנת נפשות אפילו לחלל עליו את השבת כדמוכח פרק אין מעמידין (ע"ז דף כח). גזי עין שמרדה: **משום בקי.** ואע"פ שצפ"ק (דף יב). דרש רבה צר רכ הונא מותר לישן צבילת סחנים אע"פ שיש לה אג גז ע"פ שגזוזה עשרה לין הלכה (ב) (כרעה) כדפי' שתי סס: **תרתני (או) תלת.** פירש צקונט' שמים או שלט פעמים יתן למוך פיו מורשיל' צלע"ז ויש ספרים שכתבו צהן תמתי תלת ציעי והכל אחד כדמוכח לקמניש גזי לימא מיהוי מיוצמיה דרצ יוסף ואצ"י דשיעור צית הצלעיה כציהו ולצקוף מסתק כדעטיס וצבא מרענין ואוייל לנלה זזה מלא פיו דהיינו כציהו ושיעור זה דוקא צפת דפירי לאו צעו סוכה כדמסיק פרק צתרא דיומא (דף עט: וש) דקצע דידכו ככילת עראי דפת: **אב"ל שינת קצע צא.** והא דלמרי פרק צמה טומנין (שבת דף מט. ושס) תפילין צריכין אגון נקי כאלעש צעל כניפיה ואמר אצ"י שלא יפיה צהן וצבא אמר שלא ישן צהן לאו דשרי אצ"י לישן דהא אסר אצ"י גופיה הכא אלא קסבר אע"פ שאינו זהיר צשינא כאלעש מניחין כיון דזהיר שלא יפיה צשינא גופיה אינא אלא גזרה שמא יפיה: **הישן בתפילין.** ממוך הלשון משמע דרצני יעקב שרי אפי' שינת קצע דאי לאו הכי צמאי פליגי וי"ל דכולהו מודו צשינת קצע דלמרי ופליגי צמילתיה דרצני נתן דכסמון דשרי לישן בתפילין ביום שאין דרכו לישן שינת קצע וצבילה חולץ אפילו לשינא עראי דלמא ממליך ושן שינת קצע ור' יעקב לא חייש ללמא ממליך:

נטלו

אלא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ב במניח ראשו בין ברכיו עסקינו רבא אמר אין קצע לשינא תני חדא ישן אדם בתפילין שינת עראי אבל לא שינת קצע ותניא אידך בין קצע בין עראי ותניא אידך (ב) לא קצע ולא עראי לא קשיא ציהו הנקיש להו בידיה הא דמניח ברישיה הא דפריס סודרה עלייהו וכמה שינת עראי תני רמי בר יחזקאל כדי הילוך מאה אמה תניא נמי הכי הישן בתפילין ורואה קרי אוחוז ברצועה ואינו

לעני רש"י

צביצלי"ש (צבילצ"ש).
יתושים.
מורשיל' ש. מלאו הפה.

רבינו חננאל (המשך)

רבינו חננאל (המשך)
ורגלא, הוה גנו ארקתא
ובהרא, אמרי און שלוחי
מצוה און ופטורין. תיר
שומר העיר ביום, פטורין
מן הסוכה ביום וחייבין
בלילה. שומר העיר
בלילה. פטורים מן הסוכה
בלילה וחייבין ביום.
שומר גנות ופרדסיס,
פטורים ביום ובלילה.
חולין ומשמשיהן פטורין
מן הסוכה. תיר לא חולה
שיש בו סכנה אלא אפי'
חולה שאין בו סכנה, ואפי'
חס בעיניו או בראשו,
וכן הלכה. ואסיקא חולה,
הוא ומשמשי פטורים מן
הסוכה, אבל המצטער הוא
לכדור פטור. ואפי' אינו
מצטער אלא משום בקי,
או משום סריחא וכיוצא
בה, פטור. וכל שכן אם
מצטער בדבר שלמעלה
מאלו. כמה היא אכילת
עראי ששנו שובלין
חון לטובה, בר יוסף אמר
שרים ושלש לגימות, אבי
אמר כדמיי בר בי רב
מדי ועייל לכלה, תני חדא
ישן אדם בתפילין שינת
קצע אבל לא שינת קצע,
ולא עראי, דבנקיט להו
סודרא עלייהו. לא קצע
ולא עראי, דבנקיט להו
בידיס, תניא הישן בתפילין
ורואה קרי, אוחוז ברצועה

(א) לפי שם 'בגריהן' הני
פטורין מ"ק, ואולי דע"ס
פל כדצ"י צדני וק"ט י"ל
ע"ס דני המוס' ד"ה חסון
ודי"ק.